

Behandelingsvoorstel voor de commissie Ruimte en Groen

Onderwerp: Stand van zaken zendmasten

Cie-datum : 17 oktober 2002

Cie-nummer:

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op:
eerdere behandeling in cie: ja
in PS: nee

inspraak: nee
op: 5 september '02
op: -

Behandelend ambtenaar: W.J. Tienstra

toestel: 3287
b.g.g.: 3354

Samenvatting (inclusief alternatieve mogelijkheden en communicatie):

In uw vergadering van 5 september j.l. bij de presentatie Misi de Mare vroeg u om een notitie over de stand van zaken van de zendmastenkwestie en informatie over de in te zetten koers.

Bijgaand treft u deze aan.

Wordt geagendeerd:

ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Stand van zaken zendmasten.

1. Voorgeschiedenis.

- Op 7 juni 2001 bent u op werkbezoek geweest bij Nozema. Nozema heeft algemene informatie verstrekt en de heer Tommel heeft zijn eerste (concept-)rapport toegelicht.
- Bij brief van 2 augustus 2001 verklaart de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat een bezwaarschrift van Nozema ongegrond. Nozema had gevraagd om een verplaatsing van de 1395 kHz-frequentie van Montfoort naar het zendstation Lopik, omdat de tijdelijke bouw- en milieuvergunning van Montfoort zouden verlopen. De Staatssecretaris is van mening dat in het zendstation Lopik een vermogen van 360 kW zou ontstaan in plaats van de huidige 240 kW en acht dit niet verantwoord.
- Eind augustus 2001 wordt besloten de frequentie 1395 kHz te verplaatsen naar een nieuw gebouwde mast in Trintelhaven. De voor Trintelhaven bestemde frequentie zou op haar beurt vanuit midden-Utrecht moeten worden uitgezonden.
- Eind oktober 2001 wordt op initiatief van de inwoners van Lopikerkapel en Uitweg het rapport Misi de Mare gepresenteerd.
- Bij brief van 19 oktober rapporteert de heer Tommel aan gs over het overleg met de streek over zijn concept-rapport. Door het gebrek aan medewerking van de raad van Lopik voor de plaatsing van een zendmast op Lopiks gebied, verzoekt hij aan gedeputeerde staten de impasse te doorbreken en dwangmiddelen toe te passen in de richting van deze gemeente, teneinde zijn voorstellen te kunnen implementeren.
- Bij brief van 5 december 2001 deelt de heer Tommel mee dat hij het standpunt van Nozema, te weten het handhaven van de middengolfzenders op de huidige lokatie in Lopik met een vermogen van 240 kW, niet kan delen. Daarom presenteert dhr. Tommel een tussenoplossing, die neerkomt op het volgende: de zuidelijke zendmast van het zendstation Lopik wordt ingezet voor een vermogen van 100 kW; de eerder voorgestelde zendmast in IJsselstein-noord met een vermogen van 100 kW wordt versneld gerealiseerd en in de gemeente Lopik wordt een laagvermogenzender van 40 kW geplaatst, bijvoorbeeld in Polsbroekerdam.
- Op 15 januari 2002 besluit de provincie om, in afwijking van de voorstellen van de heer Tommel, in te zetten op herverdeling van 140 kW vermogen in de regio, o.a. omdat inmiddels uitbreiding van de productiecapaciteit van Nozema heeft plaatsgevonden in Trintelhaven met een vermogen van 100 kW. Indien de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat dit niet accepteert, haar mee te delen dat zij de toepassing van de zgn. Nimby-bevoegdheid bij het rijk neerlegt; de provincie acht zich hiertoe op juridische gronden niet bevoegd. Dit voorstel samen met de betrokken gemeenten te bespreken met staatssecretaris De Vries.
- Bij brief van 6 maart 2002 deelt de heer Tommel mee dat Nozema serieus de mogelijkheden bekijkt van een groter zenderpark op de lokatie Trintelhaven en dat hij aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat heeft verzocht de technische en coördinatietechnische mogelijkheden voor een dergelijke uitbreiding versneld te bestuderen. Omdat het hierbij om een lange-termijnoplossing gaat, brengt hij nogmaals de door hem bepleite tussenoplossing onder de aandacht. Tevens deelt hij mee dat Nozema binnenkort een nieuwe vergunningaanvraag op grond van de Wet milieubeheer zal indienen bij de gemeenten Lopik. Voor Nozema is een vermogen lager dan 240 kW niet acceptabel, ook indien een schadevergoeding zou worden aangeboden.
- Bij brief van 1 mei 2002 antwoordt de Staatssecretaris aan gs (n.a.v. besluit van 15 januari 2001) dat, mede naar aanleiding van een gesprek van de regio met de heer Broesterhuizen (plv. dg), zij zich in de tussenoplossing van de heer Tommel goed kan vinden. Zij geeft dan ook in overweging de gepresenteerde tussenoplossing met Nozema en de heer Tommel te bespreken. De rijksoverheid en Nozema bestuderen de mogelijkheid van het uitbreiden van het vermogen op Trintelhaven. Bij een positief resultaat zal rekening moeten worden gehouden met het gegeven dat realisering lange tijd in beslag zal nemen. Dat zelfde geldt voor het plan Misi de Mare. Tenslotte is de Staatssecretaris niet bereid tot een nader gesprek.
- Juli 2002: de heer Tommel probeert tot overeenstemming te komen met de regio en Nozema over zijn tussenoplossing, maar dan op basis van tijdelijke vergunningen e.e.a. in afwachting van een definitieve oplossing in het Markermeer. Dit lukt niet.

- In de raadsvergadering van 11 juli 2002 stelt de raad van IJsselstein het bestemmingsplan buitengebied vast en laat een stukje landelijk gebied in IJsselstein-noord buiten het plan, e.e.a. ter tegemoetkoming aan bezwaren van Nozema; tegelijkertijd neemt de raad voor dit stukje grond een voorbereidingsbesluit ten behoeve van de bouw van een nieuwe zendmast, e.e.a. in het licht van een eindoplossing in het Markermeer. Bij brief van 12 juli laat de gemeente Montfoort aan IJsselstein weten zich te verzetten tegen een mogelijke zendmast tegen de grens van haar gemeente.
- Op 29 juli dient Nozema een ontvankelijke aanvraag in voor herziening van de geldende milieuvergunning voor het zendstation Lopik met een vermogen van 240 kW. Op grond van de milieuwetgeving dient de gemeente hierover binnen zes maanden te beslissen. Naar verwachting zal de gemeente een positief besluit nemen over de milieuvergunning, omdat inzet op een lager vermogen zal leiden tot een schadeclaim van Nozema. Naar verwachting zal dit besluit door verschillende partijen worden aangevochten.
- Bij brief van 31 juli 2002 vragen de Actiegroepen inzake Zendmastenproblematiek aandacht voor de zendmastenproblematiek bij minister Heinsbroek. Zij bespeuren bij het rijk te veel traagheid bij de uitwerking van Misi de Mare en een te pessimistische voorstelling van zaken.
- Augustus 2002: Rijkswaterstaat eist van Nozema dat de uitzendingen vanuit Trintelhaven worden gestaakt, omdat deze een gevaar voor de scheepvaart op zouden leveren. Dit verzoek is inmiddels afgewezen.
- Het is te verwachten dat op nationaal niveau de frequentieuitgifte op basis van zero-base vertraging oploopt door de lopende discussies over veiling c.a. Op 20 september 2002 heeft de landsadvocaat aan de bestuursrechter gevraagd zijn eerdere (veiling-)vonnis te herzien en te kiezen voor een vergelijkende toets.
- Begin oktober 2002 zal EZ een voorlichtingsbijeenkomst organiseren voor alle betrokkenen, waarin de planning voor het onderzoek van de Markermeeroptie uiteen zal worden gezet.

2. Stand van zaken.

Door Nozema en EZ wordt onderzoek gepleegd naar de mogelijkheden van een oplossing in het Markermeer. De vooruitzichten voor een definitieve oplossing daar zijn nog onzeker, zeker nu de ervaringen met de 1395 kHz- zender in Trintelhaven tegenvallen. Bovendien is het onzeker of alle middengolffrequenties vanuit midden-Utrecht overgeplaatst kunnen worden. Het ministerie spreekt thans over een overplaatsing van 100 kW. Alle partijen, behoudens de Actiegroepen inzake de Zendmastenproblematiek, zijn het erover eens dat een dergelijk onderzoek een kwestie van lange adem is. De aanpak van het onderzoek Markermeer zal binnenkort door het ministerie worden toegelicht.

Voor het zendstation Lopik geldt een milieuvergunning van 240 kW. De gemeente Lopik is voornemens positief te beschikken op de herzieningsaanvraag van Nozema. Inzet op een lager vermogen is bij Lopik niet in beeld, omdat zij in dat geval een forse schadeclaim van Nozema vreest. Omdat een beslissing van de gemeente niet primair gebaseerd zal zijn op milieuhygiënische criteria, ligt het voor de hand dat IJsselstein en de actiegroepen beroep zullen aantekenen met als oogmerk vermogensverlaging op milieuhygiënische gronden. De Raad van State zal hierover moeten beslissen. Gelet op de geldende milieuvergunning en de voorgenomen actualisering hiervan kan het rijk straks frequenties verdelen tot een vermogen van 240 kW voor de opstelplaats van het zendstation Lopik onder het motief dat de aanvaardbaarheid hiervan via de milieuwetgeving is afgewogen.

Een tussenoplossing op basis van tijdelijke bouw- en milieuvergunningen zou druk leggen op het rijk om meer voortvarend aan de slag te gaan met het zoeken naar alternatieven. Voor Nozema is echter continuïteit van de bedrijfsvoering ook na vijf jaar een essentieel gegeven. Het zicht op een structurele oplossing in het Markermeer is voor Nozema nog te troebel om een tijdelijke oplossing in de regio midden-Utrecht in een juridisch jasje te gieten.

Samenvatting: In de regio, bij het rijk en bij Nozema ontstaat een steeds breder draagvlak voor een structurele oplossing in het Markermeer, zoals voorgesteld door de gezamenlijke actiegroepen. Omdat

het om probleemzenders gaat neemt echter het verzet tegen een dergelijke oplossing in het Markermeer toe.

Nozema koerst (noodgedwongen) op behoud van de bestaande capaciteit in het bestaande zendstation. Deze inzet wordt weer onderdeel van een juridisch geschil met onzekere uitkomst. Het rijk beschouwt deze kwestie nog steeds als een probleem van de regio. IJsselstein en Lopik komen op korte termijn in een uiterst vervelende situatie te verkeren. Bij onverhoopte toekenning van een vermogen van 240 kW ontstaat een onaanvaardbare EMC-situatie voor de wijk Zenderpark.

3.Koers

De problematiek is alleen via politiek-bestuurlijke weg op te lossen, waarbij ingecalculerd moet worden dat een oplossing voor geen enkele partij geheel bevredigend zal kunnen zijn.

Een snelle uitvoering van het onderzoek naar een eindoplossing in het Markermeer is de eerste inzet.

De tijdsdruk als gevolg van de procedure van de nieuwe milieuvergunning voor het bestaande zendstation Lopik zal een tussenoplossing in de regio waarschijnlijk onontkoombaar maken.

Over deze problematiek zullen wij, samen met de betrokken gemeenten, in overleg treden met het rijk.

Over de resultaten van het overleg zal de portefeuillehouder u op de hoogte houden via het zgn. woordvoerdersoverleg.